

کجایی جوانی که یادت بخیر!

نوشین مجلسی

سردبیر

قاب کوچک

«استاد رحمان نجار، مردی بسیار خانواده دوست است که پنج فرزندش را با مهر و محبت بزرگ کرده. جلال الدین، فرزند بزرگ خانواده سعی می‌کند برای خود و جامعه مفید باشد و در این راه دست به کارهای گوناگونی می‌زند. او بعد از پایان جنگ تصمیم دارد به کار قبلی‌اش که مرمت آثار تاریخی است، ادامه دهد. پسر دوم رحمان، حسام الدین تحصیلکرده و معلم است و می‌خواهد به زودی ازدواج کند. جمال الدین، پسر سوم به دنبال ورزش است. او دیدگاه خاص و متفاوت خود را درباره زندگی دارد. جمال الدین تابع شرایطی مثل شانس است. او کم‌کم به سمت برآوردن آرزوهایی می‌رود که دست یافتن به آنها ناممکن است. شهاب الدین فرزند چهارم این خانواده، پسری عاطفی و وابسته به خانواده است که این اخلاق او به گذشته‌اش و بیماری‌هایی که داشته برمی‌گردد. ضیاء الدین، فرزند کوچک رحمان نجار است که مسائل ریز و درشت خود را دارد. او می‌خواهد در کنکور شرکت کند اما مسائل پیش‌بینی نشده‌ای برایش رخ می‌دهد.

در کل اتفاقاتی که باعث قطع ارتباط مادر با این خانواده می‌شود، همین نبود مادر، سبب ایجاد رابطه‌ای خاص بین پدر و پسرهای می‌شود؛ رابطه‌ای که گرچه آمیخته با محبت است اما حکایت از نوعی جدایی نیز دارد و این زمینه ساز اتفاقات بعدی می‌شود. اگر از پینندگان قدیمی تلویزیون باشید با مرور این چکیده قصه احتمالاً نام سریال جوانی در خاطراتن تداعی شده است. سریالی که در آن بازیگرانی مطرح و توانمند از جمله محمدعلی کشاورز، ثریا قاسمی، طناز طباطبایی، لیلا برخورداری، رضا توکلی، سیمنا تیرانداز، ساقی زینتی، جهانگیر الماسی، بهزاد خداویسی، امیر آقامیرزاده، حسین توشه، شهره سلطانی، شهنام شهابی، شیوا بلوریان و طاهره طائفی به نقش‌آفرینی پرداخته بوده بودند. بازیگرانی که برخی از آنان همچون زنده‌یاد کشاورز دیگر میان مانیتسند و تعدادی دیگر امروز خود به مقام استادی رسیدند یا ستاره سینما شدند. در کنار این بازیگران چهره‌های دیگری همچون عباس امیری مقدم، علی طالب‌لو، فریبا کوثری، علیرضا نوشفر، مهوش صبرکن، محسن افشار، محمد هادی قمشی، مرضیه طهماسبی و مهران ضیغمی حضور داشتند. مجموعه جوانی به کارگردانی سعید سلطانی و به قلم احمد بهبهانی این روزها بار دیگر روی آنتن رفته و از شبکه آی فیلم پخش می‌شود. همین بهانه‌ای شد تا بار دیگر از این اثر خاطره‌انگیز به دور از بررسی آن یاد کنیم. این مجموعه درام برای اولین بار سال ۱۳۸۰ در ۲۶ قسمت ۴۵ دقیقه‌ای به تهیه‌کنندگی اسماعیل عقیقه از شبکه سه سیما پخش شد. به گفته سلطانی، کارگردان این سریال قصه می‌کوشد به مناسبات خانوادگی و روابط پدری با فرزندان پس از فوت مادر خانواده بپردازد. در این قصه تلاش شده از تیپ‌ها و شخصیت‌هایی استفاده شود که هر کدام نماینده گروهی از طرز تفکرها و جهان بینی‌های خاص هستند. در واقع هر پسر، نماینده نسل و دیدگاهی بود که برخی از آنان میان مخاطبان بیشتر محبوب شدند یا مورد بحث قرار می‌گرفتند. برای نمونه از نقش جمال الدین که جوانی بلندپرواز بود آن زمان زیاد صحبت می‌شد و مقابل او تفکر جلال الدین بود که در دنیایی متفاوت سیر می‌کرد. تماشای دوباره این سریال می‌تواند برای مخاطبانی که آن زمان تماشاگر «جوانی» بودند، خاطره‌انگیز باشد.

نگاهی به پیوند کتاب و تلویزیون

قصه‌های کرمانی در قاب‌های اصفهانی

ماه نخست امسال بود که خبر درگذشت خالق دوم قصه‌های مجید، یعنی کیومرث پورا احمد کام هنردوستان را تلخ کرد. او که اثر مانایی چون سریال قصه‌های مجید را برای قاب تلویزیون به یادگار گذاشته است، خود در این کار وامدار کتابی با همین نام به قلم هوشنگ مرادی کرمانی بود؛ کتابی که برای این قصه تلویزیونی بازآفرینی شد. در اینجا نگاهی به این کتاب و پیوندش با یک سریال محبوب تلویزیونی داشتیم.

برگ اول

نامی آشنا در ۲ عرصه

هوشنگ مرادی کرمانی هم برای اهل ادبیات و هم هنرهای نمایشی نامی شناخته شده و پرافتخار است، چرا که هم در عالم قصه‌های کوتاه و رمان نویسنده‌ای نامی است و هم برخی آثارش در سینما و تلویزیون مورد توجه کارگردانان قرار گرفته و به اثری تصویری بدل شدند. همان طور که گفتیم قصه‌های مجید، این سریال خاطره‌انگیز یکی از همین هاست.

برگ سوم

خاطرات مشترک چند نسل

جالب است بدانید این قصه‌ها عقبه‌ای هم در رادیو دارد. مرادی کرمانی در سال ۱۳۹۷ در آیین رونمایی از کتاب صوتی قصه‌های مجید بیان کرد: «از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷ این قصه‌ها از رادیو پنجشنبه‌ها پخش می‌شد و در آن زمان خیلی از دانش‌آموزان پنجشنبه صبح‌ها بهانه‌تراشی می‌کردند تا مدرسه نروند و این قصه‌ها را بشنوند.

برخی هم یواشکی با خود رادیو به مدرسه می‌بردند. بعد از کتاب قصه‌های مجید من ۱۶ کتاب دیگر نوشته‌ام اما هیچ یک از این کتاب‌ها به شهرت قصه‌های مجید نرسید.» به این ترتیب می‌توان ادعا کرد این مجموعه داستان چه به صورت کتبی، چه در سینما، چه تلویزیون و رادیو برای چند نسل خاطره‌سازی کرده است.

برگ چهارم

قصه چیست؟

به گفته مرادی کرمانی این قصه‌ها پیوند عمیقی با حقیقت زندگی او در دوران کودکی و نوجوانی دارد. مجید، شخصیت اصلی قصه، نوجوانی اهل مطالعه و فلسفه باف و پرحرف است که البته در برخی درس‌ها ضعف دارد. او همراه مادر بزرگش در خانه‌ای قدیمی زندگی می‌کند. هر بار مجید با ماجرای تازه‌ای مواجه می‌شود که با زبانی طنز و پر مثل و کنایه روایت شده است. عنوان برخی از قسمت‌های سریال که سال ۱۳۶۹ ساخته شد ملخ دریایی، اردو، سفرنامه شیراز، شرم، خواب‌نما، ورزش، لباس عید و... است.

